СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIX Ч. 219. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 20-го ВЕРЕСНЯ 1951. No. 219. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 20, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свобода": BErgen 4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ЗА ФОНДИ НА МАСОВУ ПРОДУКЦІЮ АТОМОВОЇ ЗБРОЇ

Вашингтон, 18 вересня. — Сен. Брайен МекМагон, голова спільної конгресової комісії атомової сили, вимагає призначити фонди на масовий вибір атомової зброї з метою, щоб атомова бомба не коштувала більше ніж один боєвий танк. Кошти такої продукції виносили б від одного більйона до шести більйонів річно, одначе кінець-кінцем, це заощадило б тридцять до сорок більйонів долярів на коштах озброєння річно, а, крім того, це дало б Америці більшу забезпеку ніж теперішній спосіб озброювання. Тепер тільки три центи з кожного доляра, виданого на оборонні цілі, йдуть на атомову зброю. Міркування сенатора таке: Коли Злучені Держави продукуватимуть атомову зброю без обмеження, то це забезпечить світові мир від Росії, а Злучені Держави врятуються від банкротства, яке може потягнути за собою безупинне озброювання. Якщо Америка продукуватиме звичайну зброю, то вже наступного року видатки на озброєння досягнуть суми, яку Америка видала на озброєння за час цілої другої світової війни. Росія, за інформаціями сен. МекМагона, має тепер стільки атомових бомб, що може збомбардувати 20-30 американських міст, одначе вона затруднює в своїх атомових заводах більше осіб ніж Америка, де для таких цілей затруднених 100,000 осіб. Сенатор поставив домагання у формі резолюції, яка серед інших сенаторів найшла прихильний відгук.

У конгресових колах пригадують, що през. Труман уже зажадав від Конгресу дальших пів більйона долярів на викінчення виробу водневої бомби і що підготовлений новий досвід з атомовою зброєю в Неваді. Також повідомлення команди армії згадує про розвиток атомової зброї до такого ступення, що її можна буде вживати як тактичну зброю, яку перевозитимуть літаками, що вилітатимуть з воєнних літаковисць та що будуть керовані так, як ракети. Одна така бомба може мати силу кількох сотень або й тисяч звичайних артилерійних стрілен з досі найсильніших гармат. Кілька таких нових бомб, приміщених у належнім місці, можуть знищити цілу армію ворога в поході, а це може захитати боєздатність і охоту до боротьби цілої ворожої армії.

Нема недостач у військовій програмі.

На зібранні адвокатського товариства в Ню Йорку промовляв Манлі Флайшман, адміністратор краєвої оборонної продукції. Він заявив, що команди збройних сил у своєму безастережному таємному звіті для президента ствердили, що жадна більша військова програма не залишилася позаду з причини недостачі матеріялів. Крім нього, промовляв ще Чарлс Г. Кендал, генеральний дорадник адміністрації оборонної продукції. Вони обидва запевнили адвокатське товариства, що уряд має доволі матеріялів для продукції, яку він веде під своїм керівництвом, одначе приватні підприємці, які продукують для уряду, мають деякі трудноці з матеріялами.

РОЗБІЖНОСТІ ДУМОК АНЛАНТІЙСЬКОЇ РАДИ ЩОДО КОШТІВ ОЗБРОЄННЯ

Оттава, Канада. — На вчорашній сесії Ради Північно-Атлантійського Пакту, зложеної з міністрів закордонних справ 12-ти договірних країн, виникли поважні розходження думок щодо покриття коштів озброєння, хоча існує повна однозгідність щодо потреб самої оборонної підготовки. Представники европейських країн вважають, що їхні державні скарбниці і національні господарства не можуть покрити всіх тих видатків, що їх вимагає ген. Айзенгавер, алянтський головний командант в Европі, на створення та відповідне озброєння спільної европейської армії, та що цю різницю в спроможностях европейських країн і потребах европейської оборони повинні покрити Зл. Державн. Американський секретар скарбу, Джан Снайдер, зі свого боку заповів деяку дальшу американську допомогу в тій справі, але рівночасно вдвигнув домагання, щоби теж господарства европейських країн поробили більші власні зусилля і не розраховували виключно на американську допомогу. Снайдер заповів, що для допомоги в підготові европейської оборони Злучені Держави поробліть більші замовлення зброї в европейській індустрії та що Америка заплатить наперед за вдержання своїх військових, морських і авіяційних баз в европейських країнах, як теж за розбудову комунікаційних получень. Але він рівночасно домагався, щоби теж европейські країни перебрали більші зобов'язання та намагались більше достосувати свої господарства до оборонних вимог.

ЗАПОВІДАЮТЬ ВИБОРИ В АНГЛІЇ НА 25. ЖОВТНЯ

Лондон, 19. жовтня. — Місцевий про-лейбуристський „Дейлі Міррор" мав подати сьогодні сенсаційну вістку про безпосереднє проголошення загальних виборів в Англії на день 25-жовтня. В цій справі премієр Атлі вже мав порозумітися з королем і сьогодні відбуде надзвичайні наради з урядом, після чого й мало б наступити формальне проголошення виборів. „Дейлі Міррор" довідується, що премієр Атлі повідомив короля, що він хоче проголосити вибори, щоб закінчити виклинану всілякими поголосками непевність. — Проголошення виборів мало б наступити впродовж найближчих 48 годин. Провід Лейбуристської партії вже мав поінформувати всі відділи і своїх представників в цілій країні, щоб вони були приготовані до виборчої кампанії, яка мала б початися безпосередньо після проголошення виборів. Сенсаційне повідомлення „Дейлі Міррор" ще не має жадного авторитетного потвердження.

НОВА ЗУСТРІЧ АЛІЯНТСЬКИХ І КОМУНІСТИЧНИХ ЗВ'ЯЗКОВИХ В КОРЕЇ

ЧЕРВОНІ ЗАКИДАЮТЬ АЛІЯНТАМ ЩЕ ОДНЕ „ПОРУШЕННЯ" НЕВТРАЛЬНОСТИ

Токіо, 19. вересня. — Сьогодні о год. 10-тій ранку аліянтські зв'язкові знову зустрілись з комуністичними представниками в невтральній зоні Каесонгу, відповідаючи на комуністичне послання до аліянтського головного командування з пропозицією цієї зустрічі. В переданому по радіо посланні комуністи не з'ясували причин і мотивів своєї пропозиції, нічого не згадуючи теж про ціль нової зустрічі. Проте раніше вони видвигнули нове обвинувачення проти аліянтів, закидуючи їм, що трьох їх вояків „напало" на невтральну зону. В аліянтських колах здогадуються, що власне це нове обвинувачення може бути причиною комуністичної пропозиції. Аліянтське командування, в своєму повідомленні про нову зустріч зв'язкових, вияснює: „Комуністична делегація повідомила делеґатів командування військ Об'єднаних Націй по радіо, що трьох вояків Об'єднаних Націй напали на невтральну зону недалеко мосту в Панмунджом. Комуністична делегація заявила, що вона бажає собі зустрічі представників командування Об'єднаних Націй на мості в год. 9-тій рано". Комуністична пропозиція щодо зустрічі викликала здогади, що червоні представники можуть евентуально мати відповідь на останню пропозицію ген. Ріджвея щодо нової зустрічі та нової спроби обговорення „задовільних для обох сторін" передумов продовжування переговорів в справі перемир'я. З другого боку, комуністи могли б тільки передати аліянтським зв'язковим нове обвинувачення за „порушення" невтральности. В аліянтському повідомленні заповіджено, що аліянтські представники вийдуть на зустріч з червоними — згідно з їхнім побажанням. З поінформованих джерел заявляють, що ці аліянтські зв'язкові не мають повновластей входити в будь-які переговори з червоними, натомість повинні їх вислухати і вернутись назад до аліянтського „мирового табору" біля Каесонґ по дальші інструкції. Деякі здогади викликало повідомлення аліянтського командування, — що цим разом представники преси не можуть долучитись до аліянтських зв'язкових, як це було завжди в попередніх зустрічах. Аліянтська квартира додатково повідомила, що аліянтські представники не входитимуть з червоними в жадні дальші наради, як довго комуністи не відкличуть проголошеного ними перервання переговорів.

„БО ВІЙНА ВІЙНОЮ" — для цих американських вояків в Кореї, які посадили тількищо взятого в полон комуністичного вояка наперед себе на верх „джіпа", щоб і його мати на оці, і могти дивитись на дорогу. Війна в Кореї продовжується, хоча ще й переговори в справі перемир'я не зірвані остаточно, тільки перервані.

ЗЛИВНІ ДОЩІ ОБМЕЖУЮТЬ ВОЄННУ АКЦІЮ НА КОРЕЙСЬКОМУ ФРОНТІ

Токіо. — Зливні дощі впродовж останніх двох днів сильно обмежили воєнну акцію на корейському фронті, але не припинили її. Аліянтські війська, що встановили нову оборонну лінію на гірському хребті на північ від Янґґу, намагалися закріпити свої позиції очищенням дальших гірських теренів від ворога, що глибоко окопався та ставить завзятий спротив. Два льокальні аліянтські наступи на ворожі позиції були вчора відбиті. На інших секторах приходило тільки до припадкових перестрілок, хоча на цілому фронті вичувалося боєве напруження. Погана погода майже унеможливлювала інтервенцію авіяції у фронтових боях, натомість важка аліянтська артилерія безупину обстрілювала укріплені ворожі позиції. В поодиноких випадках приходило до артилерійського двобою з ворогом. Сильні з'єднання аліянтської авіяції, не зважаючи на погану погоду та користуючись в більшості орієнтаційними інструментами, продовжували стратегічне бомбардування воєнних об'єктів у ворожому запіллі.

ГУБ. ДЮЇ ЗА ЗАНЛЮЧЕННЯ ТИХООКЕАНСЬКОГО ПАКТУ

Ню Йорк, 18 вересня. — Губ. Тамес Е. Дюї закликає організувати Тихоокеанський пакт взаємної оборони країн Азії, Австралії і Злучених Держав Америки для оборони від комунізму. Цю думку Дюї обґрунтував у промові до Американського Товариства Адвокатів, які зіхалися на конвенцію до готелю Валдорф Асторія і радять у різних секціях. У секції міжнародного права Дюї з'ясував одноцільний плян такого пакту, який охоплював би цілу групу країн: Японію, Південно-Східну Азію, Нову Зеляндію. Коли це буде осягнене, тоді, разом із збірною забезпекою Европи, буде створена одна оборонна лінія на цілому світі проти комуністичної агресії.

На нараді правничої секції прислав президент Труман привіт із вимогою, щоб професія законознавців стала на допомогу урядові у його змаганнях забезпечити оборону країни без шкоди для особистих прав людини. Президент підтав думку, щоб адвокати помогли урядові вирішити такі справи: 1. Чи змагання до оборони обмежують свободу слова. 2. Чи можна дати належну правну охорону для всіх, хто допускається поламання постанов про безпеку країни. 3. Вивчити законодавчі переслухання для встановлення правил для охорони прав одиниць. При цій нагоді президент натаврував „надпатріотів", які викликують жах і замішання серед населення, коли на ділі мають на думці партійні цілі.

ПОНАД 31 БІЛЬЙОН ВИДАНО НА ЧУЖИННУ ДОПОМОГУ

Вашингтон. — Злучені Держави видали досі $31,400,000,000 на чужинну допомогу за повоєнного часу до 31 березня теперішнього року. Це виявила Краєва Дорадча рада у справах міжнародних монетарних проблем у своєму звіті для Конгресу. При цій нагоді рада піддає такі думки: щоб закордонним країнам не давати грошевої допомоги на те, щоб вони могли збільшувати свої резерви золота й доляра; щоб Злучені Держави не вимагали від чужинних країн зменшення їхніх фінансових резерв, коли вони приступають до пакту для поновного озброєння, бо інакше вони не дістануть допомоги з Америки. Звіт був пересланий президентові.

ГРОСС ВИЯВЛЯЄ ПОДРОБИЦІ ХАБАРНИЦЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ СЕРЕД ПОЛІЦІЇ

Ню Йорк. — Гері Гросс, який під опікою поліції діставав коло 20 мільйонів долярів річно на заклади в кінських перегонах та інших принагідних подіях, виявив у подробицях, як він розбудував свою підпільну імперію. Він почав з газетного кіоску, в якому продавав квитки на кінські перегони для одного аґента. Заохочений добрим прибутком, він відкрив своє власне таємне бюро, як самостійний підприємець, одначе саме тоді його зловив детектив, Джорджж Майо. Після коротких торгів детектив, порадив йому дістати одобрення („О.Кей") від людей, що давали йому гарантію від переслідування поліції. За якийсь час Гросс за посередництвом детектива зійшовся з двома цивільними людьми в одній ресторані і там склав умову, що буде платити місячно по $120 за таку охорону для „організації", а, крім того, по $25 для них обидвох. Згодом такі хабарі досягнули суми $700 місячно, а по десяти роках він уже платив цілий мільйон долярів поліційним урядникам, інспекторам, капітанам і детективам „за охорону" від арешту. На запит прокуратора Гелфганда, чи Гросс може впізнати кого з підсудних, він пішов до лавок, де сиділи всі 18 підсудних і назвав кожного з них по імени. Коли прокуратор предложив Гроссові мапу Бруклина, щоб він на ній зазначив точно місця, де були його бюра для збирання грошей на заклади, Гросс раптом заявив, що не буде далі свідчити ні тепер ні опісля. Суддя Лібовіц перервав розправу в год. 4 пополудні, а прокуратор почав переговорювати зі свідком у справі дальших зізнань і дійшов до умови, що він продовжуватиме свідчення в середу ранком, 19 вересня.

В АМЕРИЦІ

● **У перегонах двох старовинних автомобілів,** одного парового, з 1913, другого газоліпового з 1911 р. перемогло парове авто, на якому їхав 76-річний Джек Бравс, на газоліновому авті їхав 70-річний Рубі де Лавнті. Вони виїхали з Шікаґо 8 вересня, приїхали до Ню Йорку 17 вересня ,переїхавши 1,086 миль. Переможець випередив суперника на 37 хвилин.

● **Курси комунізму"** відкрила католицька дієцезія в Бруклині і Квінс в приміщенні середніх шкіл. Вступ безплатний, наука увечорі.

● **Боротьбу проти комунізму аж до перемоги** оголосила Американська Федерація Праці на конвенції в Сан Франсіско. Відповідний реферат виголосив голова АФП — Вилйем Ґрін.

● **Заклик до жінок,** щоб вони голосилися до всіх родів військової служби, проголосили верховні офіцери збройних сил. Це потрібне для успішної оборони краю, заявили провідні військовики після нарад з провідними жінками.

● **150 світових знавців ядрової сили** зібралися на закриті наради в Шікаґо в університеті. Наради триватимуть цілий тиждень.

СОВЄТИ ЗАПОВІДАЮТЬ ПОСТІЙНЕ ЗАДЕРЖАННЯ КУРИЛІВ

Москва. — Совєтська преса досі майже не забирала голосу в справі подарованих Рузвелтом Сталінові на конференції в Ялті японських Курилів, але від цієї засади відступили тепер урядові „Ізвєстія", даючи недвозначно до зрозуміння, що Москва задумує задержати цей подарунок назавжди. Це ясно виходить з надрукованого в „Ізвєстіях" репортажу про теперішні відносини на „совєтських" Курилях, про нових совєтських поселенців та про „розбудову і розвиток культурного і господарського життя" на островах. Наглий виступ офіційного совєтського органу в справі Курилів зв'язується з попередованими домаганнями поодиноких представників на мировій конференції в Сан Франсіско, щоб на цих островах знову встановити японську суверенність. „Ізвєстія" дають при цій нагоді теж до зрозуміння, що Москва всіми своїми силами протиставлятиметься будь-яким спробам відновлення японського володіння на Пацифіку.

ВАТИКАН ПРОГОЛОСИВ НОВУ ЕКСКОМУНІКАЦІЮ

Рим. — Папа Пій XII. проголосив екскомунікацію всіх тих католиків, що брали участь або акнебудь причинилися до арешту, допитів і засуду єпископа Августина Паха в комуністичній Румунії. — Єпископа Паха та 9 інших духовних і світських осіб засуджено попереднього дня в Букарешті на досмертне ув'язнення за „шпигунство в користь Ватикану". Подібну клятву Папа Пій проголосив вже раніше на всіх тих католиків, що причинились до переслідування і засудів кардинала Міндсенті і архиєпископа Ґроша в Мадярщині, архиєпископа Берана в Чехословаччині та архиєпископа Степінача в Югославії.

АНГЛІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ ХВОРИЙ НА ЛЕГЕНІ

Лондон. — Населення Великої Британії поважно занепокоєне останнім повідомленням дев'ятьох найвизначніших британських лікарів, що король Юрій нездужає на неозначенну ближче хворобу легенів. Стан здоров'я короля вже від деякого часу викликував загальне занепокоєння, а останнє повідомлення лікарів ще тільки збільшило ці турботи. Негайно після повідомлення лікарів, до Лондону повернулась королева Єлисавета, перервавши неподівано свою відпустку в Шотляндії. Разом з нею повернулась теж принцеса Єлисавета зі своїм чоловіком. В лікарському повідомленні сказано, що в легенях короля розвинулись структуральні зміни та що король залишиться під дальшою опікою лікарів.

ГОСТРА АМЕРИКАНСЬКА КРИТИКА ІРАНСЬКОГО УРЯДУ

Тегеран, Іран. — Дотеперішній американський амбасадор в столиці Ірану, Генрі Ф. Греди, що сьогодні залишає свій пост і виїздить до Злучених Держав, виявив вчора в розмові з французьким кореспондентом „найвище занепокоєння" дальшою долею Ірану під кермою теперішнього уряду премієра Моссадеха. Греді вважає, що теперішній іранський уряд не є сильний, тільки впертий. Іраном кермує тепер — по думці амбасадора Греді — лише люди, які вважають терор за законні методи публічної політики. „Я особисто переконаний, що до Моссадеха школа говорити", — твердив Греді, додаючи, що іранський премієр, без уваги на всі аргументи та на всі запевнення — завжди повторює те саме. Вмішався, ірансько - англійський конфлікт загострився ще більше, як премієр Моссадех доручив всім іранським банкам та урядовим інституціям і агенціям зліквідувати свої конта в Британському Банку. Це, рівночасно із заповідженням вже совєтсько-іранських торговельних переговорів та іншими познаками явної совєтської інтервенції в англо-іранському нафтовому конфлікті, ще тільки збільшує загрозливе політичне напруження в цій важливій стратегічній частині світу.

● **Стоп'ятдесятріччя Прощальної Промови Вашінґтона** припадає на 19 вересня. Його святкує Американське Товариство Оборони в Ню Йорку.

МІСЬКИЙ УРЯДНИК ЗРІКСЯ ПЛАТНІ

Ню Йорк. — Новоназначений комісар торгівлі, „Чарлс Гілберт, після складення присяги на новому становиці, заявив, що він зрікається своєї платні яка виносить $8,000 річно. За причину подав те, що він має своє підприємство торговельного брокера і доволі добру заплату, отже йому не личить одержувати дві платні.

● **Комуністи плянували опанувати цілу фільмову промисловість,** тому пирсвятили стільки зусиль і грошей на опанування голівудських акторів і юнів .Це виявив колишній комуністичний письменник, Гаролд Дж. Аше на переслуханні перед конґресовою комісією в Лос Анджелес. Він прийшов до висновку, що комуністи це зрадники робітничої справи і тому він їх покинув.

ЗДА ЗАПОВІДАЮТЬ ЗРІВНАННЯ ІНДО-КИТАЮ З КОРЕЄЮ ЩОДО ЗБРОЇ

Вашингтон. — З авторитетних американських джерел повідомлено, що уряд Злучених Держав задумує поставити Індо-Китай на рівні з Кореєю в першенстві щодо постачання зброї. При цьому додано, що французькі запотребування зброї для Індо-Китаю є тільки дуже малою частиною того, що потребує аліянтське далеко-східне командування. Проте, рішення уряду Злучених Держав було б великою перемогою французького головного команданта в Індо-Китаю, ген. де Ляттре де Тассіні, що від деякого часу перебуває в урядовій місії у Вашингтоні та який вже в день приїзду до Злучених Держав висловив таке побажання. Американські обіцянки зброї для Індо-Китаю задоволювали французів вже раніше, але повільність в постачанні тої зброї поважно утруднювала французьку акцію проти комуністичних партизанів, організованих і достатньо забезпечуваних червоним Китаєм.

В СВІТІ

● **Премієр Індії Неру заявив,** що він має досить високих офіційних посад і після зимових виборів позбудеться їх, щоб працювати з більшою свободою. Він також закликає поборювати прибічників ідеї вищости гіндусів і противників економічних реформ.

● **Великий водопровід,** 135 миль довжиною запроєктував уряд Ізраеля, щоб забезпечити водою суху місцевість Неґеб.

● **На найбільших аліянтських повоєнних військових маневрах в Німеччині,** аліянтські армії „відступили" ще до того як стався прямий напад „армії червоної країни".

● **Уряд Західної Німеччини** відкинув пропозицію східно-німецького уряду про спільні загально-німецькі вибори, назвавши цей маневр комуністів спробою підірвати західно-европейську єдність.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily exxcept Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday'sissue (the Ukrainian Weakly, English language supplement):	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$ 2.00	Six months	$ 2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

КРАПКА НАД „І"

Совєтський режим це таке варварство, якого не можна словами описати, ні навіть уявити. Спогади, повісті ,чи драми з совєтського пекла є тільки слабою відбиткою страшної дійсности. Але, на диво, навіть і цього бракує в Америці, особливо, як рівняти це з багатим матеріялом про фашистські та націстські злочини. Тому, як багато тепер не писали б про совєтську дійсність і як багато про неї не говорили б, американський загал все одно не відчує, з якою страшною потворою він у конфлікті і що це означало б, коли б так ця потвора запанувала над цілим світом, в тому і над вільною Америкою. Проте треба говорити і писати. Тому добре сталося, що президент Труман, промовляючи в Конґресовій Бібліотеці з нагоди особливих заходів для збереження для майбутніх поколінь оригіналів Декларації Незалежности та Конституції Злучених Держав, на хлильку забув про дипломатичну стриманість і сказав тверде слово правди про совєтську конституцію та владу. Воно відбилося зараз широким відгомоном не тільки по американських землях, але й по цілому світі.

Тут важливе те, що це говорив президент Злучених Держав, себто президент країни, яка очолює боротьбу вільного світу з тоталітаризмами, диктатурами і терором. Не зважаючи на те, що ЗДА втримують з СССР дипломатичні зв'язки, це президент назвав совєтську владу „тиранією" і то „найгіршою за всі часи". Це президент назвав кремлівських можновладців „хижими звірюками", а їхню „конституцію" таким самим „ошуканством", яким являються совєтські „договори", що не варті навіть того клаптику паперу, на якому вони написані. Як до того додати ще згадку про „невільничі табори" на Сибірі, які президент Труман вважає такими самими „таборами смерти", якими були гітлерівські табори, та його гострий осуд цілої совєтської системи, побудованої не на конституції й законі, а на безправстві і насиллі над людиною, то що гіршого міг би президент сказати про совєтську владу навіть і тоді, коли б Злучені Держави були в одвертій та формально оголошеній війні з СССР. При цьому треба ще зазначити, що президент говорив про владу і режим і виразно відділив від неї народи, що впали жертвою совєтської тиранії.

Можна б подумати, що те, що сказав президент Труман про кремлівську тиранію, речі добрі відомі. Це правда, як і правда, що й сам президент знав про все це давніше. Коли ж він уважав потрібним тепер голосно й явно про це заговорити, то видно, що на те склалися якісь особливі обставини, про що ми мало або й нічо не знаємо. Можна також бути такої думки, що президент Труман не думає вже довше придержуватись щодо Кремля дипломатичної форми і говоритиме з ним мовою правди про Совєти, яка звертається не так до тих, що сидять у Кремлі, як до мільйонів, що мучаться під совєтською тиранією. Та як би не було, президент Труман сказав про совєтський режим і кремлівських тиранів такі речі, яких уже відтягнути не можна, ні президентові, ні Злученим Державам, уже тому, що вони наскрізь правдиві. В такому положенні можна з певністю хіба те ствердити, що відносини між Злученими Державами і СССР дуже погіршились. Зневага, якої зазнав Кремль з уст президента Злучених Держав є така, що гіршого про владу якоїсь іншої країни годі сказати.

Ювілей вільного слова

Найбільший і найбільш респектований американський щоденник, широко відомий не тільки в цій країні, але й далеко поза її межами, Ню Йорк Таймс, обходив в дні 18-го вересня 100-літній ювілей свого існування. Сто років тому він появився вперше на чотирьох сторінках друку та в ціні одного цента за число і поставив собі за завдання „всі новини дня з усіх частин світу". В першій редакційній статті основоположники Ню Йорк Таймсу заявили, що їхньою метою, крім друкування „всіх новин, які надаються до друку", буде „говорити тільки за себе самих", не зв'язуватись з жадною партією або фракцією та цілком незалежно „піддержувати в усіх своїх статтях і дискусіях найкращі інтереси суспільности, в якій живемо, допомагати проґресові всіх благородних починань та піддержувати всіми способами і до вершка наших спроможностей добробуття наших співгромадян".

Від того часу пройшло точно сто років. Багато разів змінювались обставини, світом потрясали страшні війни і революції, змінилось три ґенерації, змінились форми суспільного життя, а з ними і передачі інформацій. Формою змінився і Ню Йорк Таймс, збільшившись пересічно майже до сто сторінок деннно, але на його заголовній сторінці залишилось те саме гасло про друкування „всіх новин, які надаються до друку", а в ювілейній редакційній статті видавці і редактори тільки повторюють ті самі засади, що їх встановили для цеї газети їхні попередники в першому числі сто років тому, висловлюючи надію, що їх повторять і їхні наступники за дальших сто років.

Ню Йорк Таймс редагують люди, з усіми своїми добрими і від'ємними прикметами. Вони, як люди, можуть помилятись, можуть бути несправедливі. Такий сам може бути Ню Йорк Таймс. Але його рішальна роля в розвитку американського і світового журналізму є не тільки в максимальному вдосконалюванні інформаційюних засобів і метод, але головно в постійному підношуванні і закріплюванні найголовніших чеснот журналізму: незалежности, об'єктивности, точности і відповідальности. Звичайно, жаден смертний не може досягти ідеальности в цих прикметах, але вже сама свідомість і змагання до них підносять газету на найвищий рівень її вартости та роблять її загально-національною цінністю.

При всіх своїх людських недомаганнях, Ню Йорк Таймс намагається відповісти цим головним прикметам журналізму ще чи не найбільше не тільки в цій країні, але й в світі. Він впродовж повної сотні років свого існування залишився ще найбільш незалежним органом, хоча його часто й вважається неофіційним виразником офіційної американської політики, зокрема в основних закордонних справах. Проте він завжди мав відвагу висловити свій сумнів і свої застереження, або навіть і виступити виразно проти загального курсу. Не зв'язаний з жадною партією, він міг, як це було хочби в минулорічних виборах, піддержувати республіканського кандидата на один пост і демократичного на другий.

В американській демократичній системі не треба аж занадто великої відваги, щоб мати і висловлювати свою думку в поодиноких справах. Навпаки, з цього ґарантованого Конституцією привілею тут кожний користає в цілій повноті, що часто допускає можливість помилки. Натомість за всіх обставин треба мати багато „цивільної відваги", щоб цо помилки признатися. Цю високу прикмету Н. И. Таймс нераз доказав впродовж свого існування.

З цих прикмет й випливає його змагання до об'єктивности не тільки в публікації протилежних посторонніх голосів, але й у власному становищі до поодиноких справ. В цьому відношенні в Н. И. Таймсі найголовніше, що він, як навряд чи будь-яка інша газета, намагається подавати найбільш точні повідомлення про події, без огляду на те, чи вони йдуть по лінії його власних бажань і його становища, чи проти неї.

Усі ці прикмети Н. И. Таймсу стоять у великій мірі під знаком його почуття відповідальности. В цій газеті немає того, що можна б назвати „качкою", немає фантазії і сплітох, щонайменше не має їх в такій мірі, як вони трапляються в деяких інших пресових органах. Навіть з власної практики і досвіду знаємо дбайливість Н. И. Таймсу в багатобічній провірці передаваних вісток на що, очевидно, може собі в таких розмірах дозволити тільки видавництво, що розпоряджає великим штабом вишколених співробітників та відповідними матеріяльними засобами.

Всі ці прикмети відповідальної журналістики йдуть впарі, але часто й противорічать собі. Знаходити кожночасно відповідну їх синтезу — це перша передумова успіху, прикладом якого може бути Н. И. Таймс. Інше діло, що ці великі завдання можна здійснювати тільки на тлі виробленого демократичного суспільства.

Увага, авторитет і впливи, які здобув собі своєю працею Н. И. Таймс в американському суспільстві, виявилися й в цих голосах, що пролунали з нагоди його столітнього ювілею, починаючи від привітальної телеґрами президента Трумана, а на редакційних статтях в інших газетах кінчаючи. Усі вони, хоч як різняться в поглядах на поодинокі справи, признають Н. И. Таймсові його передову ролю не тільки в американській журналістиці, але й в американській суспільності, як цілості. До тих голосів долучуємось і ми, хоча й не завжди погоджуємось зі становищем тої газети зокрема до складних проблем Східної Европи, в яких він не завжди віддавав Україні належну їй увагу, але й не закривав своїх сторінок для провіреної і доказаної української правди.

Сто-літній ювілей Н. И. Таймсу це ювілей вільного і відповідального слова, а з цим і ювілей великого вкладу в загальний проґрес цивілізованого людства.

Куди йдуть сателіти?

Літаки, пароплави і нарешті цілі залізничні поїзди з втікачами із сателітних країн — такі вістки протягом цього літа вже перестали бути сенсацією. Ще меншу сенсацію являють собою масові депортації населення з сателітів до СССР, чистки у вищих органах сателітних компартій, урядів і армій, судові комедії над старими і новими діячами, провокативне обрізування дипломатичних самостійних зв'язків сателітних країн. На очах усього світу добігає свого кінця драма сателітів, яка з вражаючою точністю повторює драму включення в нову російську імперію України, Білорусі, республік Кавказу, Середньої Азії і Надбалтики. Все йде за давно випробованою Кремлем схемою: большевизація — совєтизація — русифікація. Ці три залізні тортурні щаблі нового методу російського завойовництва мають свою хитру внутрішню послідовність.

Большевизація неросійських компартій, цей старий комінтернівський клич, означає звичайне перетворення націонал - комунізмів на п'яту колону Москви під галас про комуністичний майбутній рай і розпалювання внутрі національної ворожнечі. Цей процес у сателітних країнах хоч і триває ще далі, але в основному він закінчений із знищенням непокірних елементів у сателітських компартіях.

Совєтизація означає захоплення місцевою большевизованою партією — п'ятою московською колоною державної влади і утворення „народної демократичної республіки". Вона супроводиться примусовим переводом усього економічного, соціяльного і культурного життя сателіта на тоталітаристичні рейки московського штибу. Терор, депортація населення до СССР, чистки і розстріли всіх національних культурних і громадсько-політичних сил — з одного боку, і провокативне обрізування самостійних дипломатичних зв'язків із вільними країнами — з другого боку — ось головні засоби совєтизації. Провокативні процеси над службовцями американських посольств в Болгарії, Румунії і т. д., засуд Овтіса в Чехії — це зразки того, як Москва позбавляє сателіта самостійности в зовнішній політиці.

Совєтизація саме тепер доходить свого вершка і не виключена така можливість, що вона увінчається „проханням" сателітних „народів" про прийняття їх до складу СССР.

Русифікація і формальне включення в Російську імперію, дуже зручно замасковану „вільним союзом народів" — СССР, — це фінальна стадія тричленного завойовницького процесу. Тут уже фігурує головно закон і гасло „старшого російського брата". Яскравий зразок такої русифікації становить кожна „союзна республіка" в СССР. Цей щабель найбільш затяжний і для більших сателітів — безконечний, бо потребує віків, а не десятиліть Часом він кінчається для менших народів цілковитим („до ноги") фізичним знищенням і знесенням з географічної карти. Тут уже не говориться про комунізм, народність і демократію, а просто винищують населення розстрілами і вивозом на Сибір. Часом тільки зривають ранґу „союзної" чи „автономної" республіки, понижуючи чин від „союзної" до „автономної", від автономної — до простого адміністративного району чи області. Конкретні приклади з СССР кожному відомі. Малоросійство в міжнародному значенні цього слова стає в період русифікації офіційною ідеологією і в політиці і в культурі. В СССР цей процес у повному розпалі, надто на Україні, спротив якої цьому лихові цього року помітив уперше цілий світ. В сателітних країнах русифікація відбувається теж, але більш замасковано.

Большевизація — совєтизація — русифікація хоч і являють собою послідовні етапи завоювання чужих народів, та проте всі три етапи часто-густо набігають один на одний, бо мета їх одна: включення в російську імперію все нових і нових народів та русифікація їх. Москва вміє зразково комбінувати ці три щаблі.

Здається, західні аліянти розуміють цей механізм російсько - большевицького імперіялізму і географічну необмеженість його апетитів. Коли так, то єдиний логічний висновок — припинити цей жахливий наступ Москви на територіях спершу середньо-европейських та південно-східних сателітів, а потім і східно-европейських. Чи не символічний для цього висновку збіг найбільших совєтських військових маневрів у Сх. Німеччині за участю спішно совєтизованих сателітських армій — з найбільшими маневрами аліянтських сил на кордонах Східної Німеччини?

Можливо, що контрзаходи і контрнаступ країн Атлянтійського Пакту зупинить здійснення затаєного бажання Москви — формально включити европейські сателіти до складу російської імперії — СССР. Але можливо, що (на тлі бунту і відокремлення Тіта та народного резистансу) цей західний контрнаступ прискорить фінал совєтизації і прихід до стадії прямої русифікації. Може навіть найближчий час дасть відповідь на цю альтернативу. У всіх випадках для України це питання має дуже важливе значення.

П. Книжник.

ЩО ТАКЕ ОРГАНІЗАЦІЯ "FREE RUSSIA FUND"

I.

В останнім часі багато шуму наробила справа співпраці українців в Америці з організацією „Фрі Рошя". В цій справі забрав голос Український Конґресовий Комітет, як провідна політична організація американських українців. Голос теж забрала найстарша наукова установа українського народу „Наукове Товариство ім. Шевченка". Голоси тих двох установ зясували їх становисько а саме, що назва та політичні тенденції організації „Фрі Рошя", унеможливлюють самостійникам співпрацю з нею з причин національно засадничих. Інше становище зайняла інша наукова установа, „Українська Вільна Академія Наук", зглядно її американський відділ очолюваний проф. Вєтуховим. Комунікат, виданий тою установою у цій справі, закинув американсько - українському громадянству непоінформованість в справі „Фрі Рошя" та візвав американських українців співпрацювати з цею установою.

Річ природна, що це все викликало непорозуміння поміж українським громадянством, яке в загально-громадськім інтересі конче треба вияснити та усунути. В цій статті ми стараємося обєктивно та з почуттям відповідальности проаналізувати організацію „Фрі Рошя" таки на підставі її власної публікації, мало-доступної для широкої громади. Така публікація саме появилася під редакцією директора організації „Фрі Рошя" проф. Джорджа Фішера під заголовком: "Russian Emigre Politics", edited by George Fischer. Free Russia Fund Inc. New York 1951. Праця ця понад всякий сумнів виясняє характер та пляни праці „Фрі Рошя".

Згадана книжка з'явилася за гроші „Фрі Рошя Фонд" та вийшла в дуже обмеженім числі примірників (усього 200), з яких чотири зложено в чотирьох американських бібліотеках: Лайбрери оф Конґрес, Ню Йорк Паблік Лайбрері, Гарвард Юніверситі Лайбрері та в Архіві Гувера при Стенфорд Юніверситі. Книжка та складається зі вступу, написаного офіційною особою організації, Директором „Фрі Рошя", Джорджом Фішером, а далі з передруку відомої статті Джорджа Кенана, президента „Фрі Рошя", з журналу „Форейн Афферс" за березень 1951, під заголовком "America and the Russian Future". Далі йде інформаційна стаття польського журналіста Р. Враги, передрукована з лондонського журналу "Eastern Quarterly", 1951, I під заголовком "Russian Emigration after Thirty Year's' Exile", далі йде стаття Дж. Фішера "Vlasow and Hitler" передрукована з "Journal of Modern History", березень 1951, вкінці стаття зладжена в організації „Фрі Юроп" під заголовком "Political Trends Among Russian Exiles".

В додатку затитулованім "New American Organization for Free Russia" подані інформації про три американські організації, що працюють на терені Америки в користь „Вільної Росії", а саме: "Friends of Fighters for Russian Freedom", очолювана панею Генри Гедлей та панею І. Толстой; дальше йде згадувана часто політична організація "American Committee for Freedom for the Peoples of the U.S.S.R. Inc." очолювана Юджіном Ляйонсом та вкінці "Free Russia Fund, Inc." очолювана Джорджом Кенаном, як президентом та Джорджом Фішером як екзекутивним директором. Всі ці три організації борються за „Вільну Росію". Ціль тої організації, як подано в публікації, така: „Її безпосередньою ціллю є „збільшити ужитковість для свобідного громадянства" збігців усіх совєтських національностей через допомогу їх культурним, академічним та допомоговим організаціям в ЗДА".

Ціль зовсім подібна до цілі другої, давно існуючої, американської організації „Фрі Юроп", утвореної для такої са-

(Продовження на стор. 3-тій)

Іван Хмельницький.

В КРАЇНІ РАБСТВА І СМЕРТИ

11)

З початку цього розділу була мова про Управління таборів. Управління табором знаходилося за кількатисяч кілометрів від Москви, творило суд і розправу над в'язнями на місці. Займаючи площу в кільканадцять тисяч кілометрів, кожне управління розбудовувалося у невелике місто, мало десять-двадцять окремих таборових управлінь, які носили нумерацію, напр. — „14 ОЛП Сіблага НКВД". Окремий „Лагпункт" мав у свою чергу кільканадцять „колон", або „командировок".

На колоні, цій нижчій клітині таборового управління, скупчувалося від кількох сот до кільканадцять тисяч в'язнів, які мали за завдання працювати на якомусь виробництві, будівництві, і інш.

Від постійности виробництва залежить вигляд будівництва самих таборів. У постійних таборах, де виробництво постійне, там будували більш тривалі бараки, навпаки на переходових будівництвах, напр. на будівництві залізничої траси, будівлі будувалися легкі, на деякий час.

НКВД — любить широкий розмах. Його „республіка в республіці" простягалася на десять тисяч кілометрів вздовжки. Його будинки наймодерніші у цій поліційній країні. Справжні палаци збудовано для обласних управлінь в Хабаровську, Ростові, Новосибірську, Вінниці. „Мирне будівництво" нашої соціялістичної батьківщини знає палаци — але лише для НКВД. Трудящі не мусять мати помешкань, але ті, що бережуть їх — знають, що дає їм соціялістична найпередовіша країна.

День у таборі.

День у таборі починається в 5 год. ранку. Дзвін будить в'язнів з їх сну. Хто заспав, того будять дикі вигуки бригадирів, „нарядчика", „вихователів", „днєвальних" та іншої адміністрації табору, головне заняття якої полягає на тому, щоб усі працездатні вийшли до роботи.

Вся ця зграя бігає по бараках з ліхтарями і палицями в руках і немов оскаженілі пси, вигукує:

— Давай! Давай! Давай!

При чому в таборі все супроводжується страшною і брудною лайкою. В ледве освітлених бараках починається страшна метушня. Всі півтисячі чоловіка поспішають яко мога швидше одягатися і зайняти чергу в їдальні. Тут роздають щоденні пайки хліба. Суперечки, гомін, лайки.

Нашвидку одягнувшись люди з мисками або „котьолками" прожогом біжать на сніданок. В нічній морозній млі перед вікнами кухні шикується довга черга. Люди на сорокаступневому морозі підстрибують, намагаючись загрітися. Щасливіші, що отримали свою порцію поспішають до їдальні. Це довге і понуре приміщення немов колгоспний хлів для овець, наскрізь промерзло і шипахи інею висять на стелі і стінах.

Їдальня наповняється парою від зупи. Лунають вигуки:

— Міняю баланду на пиріг, баланду на цигарку махорки. (Баланда це відома тюремна страва(зварена здебільшого з кислої капусти).

Люди їдять швидко, обпалюючи рота бридкою юшкою з тухлих або солоних риб'ячих голов, або морського йоржа, що має неприємний дух. Видача провадиться з трьох вікон. „Стахановці" (такі є і в таборі) одержують смачнішу їжу. Їх зупа зварена не з голов, а з риби. Іноді раз, або два на місяць їм варять зупу з м'яса. Звичайно назва „м'ясний" ще не означає, що в страві повинно бути м'ясо. Правда, для стахановців м'ясо відпускається, але його з'їдають при допомозі кухарів чини таборової адміністрації з в'язнів т. зв. „придурки". Вони безсовісно об'їдають і обкрадають ув'язнених. Отже, для стахановців замість м'яса залишаються кістки, на яких вариться зупа. Але і це вже розкіш. Цю страву можна їсти. До того ж додається ще пиріжок з житнього борошна з картоплею. На друге — каша. Ударники одержують зупу і кашу, але без пиріжка. Загальний обід видається всім, хто виконав виробничу норму на 100%. Тут видають лише зупу і більш нічого. (Ці норми стосуються 1937 р. У роки війни і післявоєнного часу харчування набагато гірше).

З третього віконця одержують „штрафний пайок". Його дістають ті, хто не виконав норми до 75%, а також ті, хто відмовився від роботи. Цей сніданок являє собою страшне знущання з людських шлунків: зупа — це брудна, гаряча вода, в якій на дні пливає одна-дві крупини, або риб'яча луска. На цю їжу не можна дивитися без огиди.

Хоча сніданок ще не закінчено, о 6 год. знов гуде дзвін. Це починається „розвід". В цей час на пляцу перед ворітьми збирається вся тоборова адміністрація: начальник табору, лікар, вихователь, виконроб, десятники, старости бараків.. В'язні шикуються по 30-40 чоловіка і під проводом свого бригадира та 2-3 жовнірів перевіряються за списком по прізвищах і виходять „на зону" на роботу.

Мені сьогодні страшенно болить голова, я відчуваю, що хворий і тому залишаюся в таборі.

Нарешті „розвод" скінчився. Всі бригади виряджені. В таборі залишаються кілька напередодні звільнених лікарем хворих. Б'є рейка. Всяке ходження по таборі припиняється і тоді черговий начальник табору, фершал, вихователь і нарядчик бігають з бараку до бараку розшукують „філонів" тобто тих, що викручуються від праці і просто „отказчиків" — тих, хто просто відмовляється від праці. Енкаведисти винайшли такий офіційний термін, що складається з початкових літер таких слів російською мовою: „Фіктівно іcправляющийся лагерей особого назначения — філон.

У НКВД — де б це не було — в Україні, чи Казакстані, чи на Кавказі скрізь вживається загальної великодержавної російської мови.

До „філонів" ставлення таборових органів безоглядне. Коли в особовій картці з'явилася помітка філон — це не віщує нічого доброго цьому в'язневі. За нею може послідувати інша помітка, напр. „нема мір до виповнення". Тоді людина приречена на смерть. Але зневірившийся в'язень дивиться на все байдуже, мовляв — лише смерть може бути єдиним порятунком.

(Продовження буде)

Д-р Степан Баран

ТРИПОДІЛ ПОЛЬСЬКОЇ ЕМІҐРАЦІЇ

Дещо з недавньої історії. Екзильний уряд і Рада Народова, Лондон. Рада Політична, Париж, і Комітет Демократичний Миколайчика, Вашингтон. Українська проблема і справа східних кордонів Польщі.

6)

(Закінчення)

Українська проблема і східні кордони Польщі

На сесії Ради Політичної в Лондоні в квітні ц. р. один з молодших ендецьких політичних діячів, Е. Роєк, у своїй довшій промові торкнувся головно української проблеми і у зв'язку з тим і справи східніх кордонів Польщі. Становище Е. Роєка у згаданих справах не оригінальне, воно покривається зі становищем його партії, що симпатизувала з Росією і завжди ставилася вороже до українців. Новиною є те, що що Роєк відкрив у своїй промові велике провалля між східними українцями і польськими українцями, тобто тими, що мешкали в границях Польщі до 1939 р. Східні українці — по словам Роєка— держаться на еміґрації осторонь від польських українців, яких фактично репрезентує ОУН, що дише зоологічною ненавистю до поляків і нанесло їм величезні втрати в людях і майні. Не зважаючи на це, ред. Роєк твердить, що польські українці — отже передусім ОУН — переживуть трагедію на тлі своїх взаємин зі східніми українцями. Останні порозуміються з некомуністичною Росією і знайдуть співпрацю з нею, осягнувши для себе мінімум національної незалежности, залишаючи польських українців власній їх долі і не турбуючись ними. Це буде трагедією для польських українців і вони шукатимуть порозуміння з Польщею. Польська сторона повинна їм влегшити таке порозуміння на щирих і чесних умовах. Які це мають бути умови, промовець не згадав. Можна тільки догадуватися, що мав на думці амнестію для тих польських українців, головно ОУН, що в часі другої світової війни й опісля провинилися проти Польщі і поляків. Такий здогад оправданий тим більше, що ред. Роєк не згадав ні словом про які небуть національно політичні концесії для польських українців. Одним словом, на думку Роєка, мало б залишитися усе те, що було в Польщі до 1939 р., якщо мова про українців.

Промову Роєка спростував дещо Т. Арцішевскі, голова Ради Політичної. І він, як і всі учасники сесії, є за границями Польщі на сході з серпня 1939 р., а тим самим українська Галичина, Західна Волинь зі західним Поліссям і Холмщина з Підляшшям мають залишитися й надалі при Польщі як її невід'ємна частина. Арцішевскі йде дальше від Роєка, кажучи, що українці в Польщі повинні одержати національну автономію, мабуть у тих розмірах, як це пропонували його партійні товариші зі Соймового Клюбу ППС у своєму внеску в Соймі з 13 жовтня 1931 р. в справі надання автономії українському населенню Польщі. Цей внесок ППС мав виключно демонстраційний характер, без яких небудь виглядів на схвалення і перепав тоді зразу голосами проурядового Безпартійного Бльоку, що мав абсолютну більшість у тодішньому соймі.

Величезні зміни, які принесла й ще приносить недавня світова війна та її наслідки, для поляків не існують. На сході мають залишитись давні границі Польщі, але нові на заході, устійнені хвилево Кремлем. Східні границі Польщі з серпня 1939 р. перерішують і долю Українського Закарпаття і української Буковини. Вони відрізані територіяльно польськими кордонами від українського материку, мали б теж повернутися у стан зі серпня 1939 р. — тобто Закарпаття до Мадярщини, а Буковина до Румунії.

Доля Наддніпрянської України для поляків безпосередньо мало цікава. На думку посла Цьолкоша Україна не буде входити до проєктованого ним бльоку держав, а увійде до східнього бльоку, очевидно, тільки з тією територією, яка належала до УССР у серпні 1939 р. Ред. Роєк певний цього, що наддніпрянці включно з наддніпрянською політичною еміґрацією знайдуть порозуміння з новою небольшевицькою Росією і увійдуть до неї як її складова частина.

Українська проблема для більшости поляків ще й нині внутрішня справа Польщі, якщо йде про польських українців, нарід зовсім інший — на думку Роєка — від наддніпрянських українців. Для багатьох поляків не існує ще й тепер великий поступ, який українці, як одноцільна свідома нація, зробили у всіх ділянках за останнє півсторіччя, не існує створення української соборної суверенної держави і боротьба за неї, зокрема зі совєтським загарбником, від більше тридцяти літ по нинішній день. Поляків не навчила нічого ні катастрофа історичної Польщі з кінця 18-го сторіччя, ні недавня катастрофа Версальської Польщі, яких одною з головних причин було загарбання Польщею українських земель та їх поневолення.

Тим шляхом — тобто шляхом нового загарбання українських земель йде і сучасна польська політична еміґрація, хоч існує між нею триподіл у трьох осередках, з яких два — Рада Народова і Рада Політична — активно боряться за східні кордони Польщі зі серпня 1939 р., а третій не веде вправді активної акції за тими кордонами, але не був би від того, щоб ті кордони здобути. Польська пословиця — мондри поляк по шкодзє — не знайшла застосування в польсько-українських взаєминах і з польських катастроф з приводу тих взаємин поляки не навчились нічого. Величезне незнання у поляків українських віднонин — от хочби у самого ред. Роєка — та легковаження української проблеми отверезить поляків хіба щойно тоді, коли переживатимуть нову катастрофу.

ЩО ТАКЕ ОРГАНІЗАЦІЯ „FREE RUSSIA FUND"?

(Продовження зі стор. 2-гої)

мої допомоги збігцям з держав сателітів. До організації „Фрі Рошя" входять навіть деякі ті самі люди, що до управи організації „Фрі Юроп", як Френк Альтшуль та Гордон Вассон, нюйорські банкири. З нових до Управи „Фрі Рошя Фонд" входить ще проф. Філіп Мозелі та Ф. Вуд.

Політична програма „Фрі Юроп" звільнити сателітів з-під совєтської влади та зробити їх членами майбутньої об'єднаної „Вільної Европи". Яка ж політична ціль „Фрі Рошя"? Її ціль майбутня „Вільна Росія"; тому й таку назву дали цій організації. Річ природна, що, говорячи про східню Европу, американці майже вживають „Рошя" в політично-географічному розумінню як російська держава, чи російська імперія, себто держава створена та опанована росіянами. Ту саму назву вони пристосовують також до Совєтського Союзу.

„Фрі Рошя" має на увазі майбутню східню Европу вільну від насильства, та мимо того все ще називають Росією дарма, що нині вже немає ніякого сумніву, що більшість населення СССР не бажає собі існування російської імперії, а стоїть щодо майбутнього не за Росією, а за вільні держави народів поневолених Росією, між ними також за вільну Росію, але обмежену до територій російського народу. Організація „Фрі Рошя" хоче обіймати таки всі народи нинішньої СССР. Чи криються в цій організації вже виразно політичні об'єдинительні тенденції, чи це може тільки звичка той терен називати Росією? Найкраще нам це висвітлять статті офіційних осіб—директора Джорджа Фішера та президента „Фрі Рошя" Джорджа Кенана. Дж. Фішер написав вступ до тієї публікації, що становить собою офіційне представлення нової організації перед американським громадянством.

Автор вступу звертає увагу на дотеперішній брак заінтересовання збігцями зі Совєтського Союзу дарма, що вони є досконалим джерелом інформації про СССР, неоціненими союзниками в „опорі свобідного світу проти совєтського імперіялізму". Вони репрезентують різні наявні в Совєтах політичні течії, які можна буде використати аліянтам, одначе тільки по основнім пізнанню їх підложжа. Тут насувається практична проблема, як використати тих збігців коли вони дістануть змогу повернути на рідну землю. „Бо тільки тоді, пише Фішер, коли вільний світ виробить собі далекосяглу, ясно окреслену позицію в справі якого роду має бути посовєтська Росія, очікувана нами, може вільний світ прийняти бажане поступовання та конструктивність у відношенню до важливої і скомплікованої справи совєтських збігців. Тому, щоб поставити справу Російської Еміґраційної Політики у властивій перспективі, оця книжка починається вступною статтею Джорджа Кенана "American and the Russian Future".

Для пізнання політичної російської еміґрації, каже Фішер, він передруковує теж статті, що недавно появилися про російську еміґрацію. Вкінці порушує автор важливу справу національности, яка прибрала серед еміґрації два напрями. Один є з них „національний", а радше цілий ряд національних рухів народів СССР. „Національна" течія обіймає тих еміґрантів, що домагаються більшої чи меншої незалежности від Росії по поваленню Сталіна. Друга струя в еміґраційній політиці могла б називатися „Російською". „Ця течія огортає ті угрупування, які складаються до деякої міри, а не виключно, зі збігців великоруського походження". Які це угрупування неросійського походження, що не стоять за відірвання їх країн від Росії, директор Фішер не вміє назвати. Прихильники тої „російської течії, продовжує Фішер, або сприяють об'єднаній (деякі свобідно сфедерованій) по-сталінській Росії, або заступають погляд, що та вибухова, і нині національності розділююча проблема, мала б бути вирішена вільним всенародним плебісцитом по поваленню совєтського режиму, зокрема під наглядом Об'єднаних Націй".

На заході, пише Фішер, витворився звичай всі совєтські народи називати словом „російський"; це не більше ніж невинний скорочений вислів. „Одначе еміґранти прихильники національної течії", пише Фішер, часто ворожі до великоросів—як—до „нації гнобителів" енергійно протестують проти тієї практики". Директор „Фрі Рошя" того переконання, що це доказ ворожого наставлення до росіян коли, наприклад, українець протестує, щоб його не називати росіянином. Джордж Фішер теж видно не вірить, що Росія —гнобитель неросійських народів, коли бере ці слова „нація гнобителів" в знаки наведення.

При кінці автор виясняє, чому своїй публікації, виданій організацією „Фрі Рошя", надав титул „Російська Еміґраційна Політика", хоч „Фрі Рошя" хоче помагати всім національностям совєтської імперії. Причина в тому ,що ця книжка займається однією політичною течією серед еміґрантів, яку він назвав „російською". Друга течія, національна, для американців не менш важлива і про неї ще з'явиться публікація, одначе, велика убогість студій про національну течію між совєтськими народами утруднює скомпонування такого підручника. Оце є „Вірую" Джорджа Фішера, директора „Фрі Рошя Фонд", якого він буде триматися у своїй праці в тій організації як її виконний директор.

(Докінчення буде).

І. Л.

ІНШИЙ СВІТ

Слідкуючи за міжнародними конференціями від закінчення останьої світової війни, треба ствердити, що вільний світ щиро бажав би порозуміння зі Совєтським Союзом. Дехто пояснює це страхом перед могучістю СССР, дехто бажанням миру, а ще інші старим сентиментом західного світу до російського народу. Проте, заки зачнете з кимнебудь диспут — каже наука логіки — узгідніть наперед поняття, а то часто після довгих й гарячих взаїмних переконувань виявляється, що співрозмовці послугувалися однаковими термінами (висловами), а мали на думці різні поняття; річ ясна до порозуміння між ними дійти не може.

Присутній на процесі Кравченка у 1949 році кореспондент паризького „Фіґаро" писав про совєтських свідків: „Сказати, що вони брещуть, це замало; вони обертаються в якомусь іншому світі, їм питомому, і який не є нашим, де всі правила логіки і щирості знищено, де всякий здоровий змисл є невідомий, де ходження на голові виглядає найнормальнішим способом походу вперед. Справді, ми заскочені, змішані і вимучені цією послідовною тяглістю у безсоромності, перед цією непохитною дисципліною, перед цією безмужньою пасивністю". До цього додамо, що віднести цю характеристику тільки до свідків згаданого процесу було б, мабуть, замало... Знаю з досвіду, що останнє речення моєї розмови з підсовєтськими інтелігентами-росіянами з правила належало до мого співбесідника і звучало стереотипно: „Но, нєт, ето неправильно" — хоч я вичерпав на своє твердження усі можливі арґументи.

Зрештою, — скільки між нами таких людей, що їм взагалі вдалося переконати росіянина в розмові на політичні теми, а особливо тоді, як темою була — Україна. Валуївське „не било, нєт і не будет" дається далі відчувати, неначе б такої розв'язки українського питання вимагав інтерес російської держави, хоча б це було всупереч усім правилам логіки, а навіть всупереч життю.

„Держава це сила — твердив колись Макіявеллі — і все що є силою є також правом".

У російській державі сила диктує також закони розумування — а згл. їх відкидає. Відповідає їй сьогодні, що усі найвизначніші винахідники були по походженні росіянами, то принимається це за правду і подається до відома громадянам Союзу і цілому світові. В іншому народі такі речі неможливі.

Перебуваючи у рр. 1709-172 між росіянами, данський посол Юль Юсш, писав: „Що можна очікувати кращого в країні, де вищі достойники постійно повторяють: нехай цілий світ говорить що хоче, а ми все таки будемо робити по свойому" (гл. В. Січинський: Чужинці про Україну, 5-те вид. ст. 59). Чи це не засада сучасного російського імперіялізму? Його ціль: опанування цілого світу, всього людства. Для цеї цілі треба Кремлеві потоптати неодну незаперечну правду, — будьто історичну, будьто логічну, і робити своє.

Тимчасом історія людства доказує, що людина не може терпіти над собою панування сліпої сили. Людство у свойому найшляхотнішому змагу бажає панування правди. Правду старається людина пізнати розумом, тобто „тим наставленням", як висловлюється один із найвизначніших учених наших часів (Ц. Г. Юнґ), „що його принципом є формувати думання, почування і діяння згідно з об'єктивними вартостями"... а „це розумне наставлення, що позволяє нам об'єктивні вартості признати взагалі дійсними, не є твором одиниці, але твором історії людства. Переважна частина цих об'єктивних вартостей, це ще зі старинних часів усталені комплекси що при їх творенні парцювали несчисленні тисячеліття..."

Отже закони розуму це ці закони, що визначають пересічне правильне наставлення достосоване до об'єктивних вартостей. Усе, що з тими законами є згідне, це й розумово правильне, раціональне; все, що їм противиться, являється тим самим ірраціональним.

ЛИСТИ З БРАЗИЛІЇ

ПОСУХА

Бразилія переживає знову посушливий період, який повторюється тут систематично менше-більше що десять років. Почавшись ще в другій половині минулого року в західній частині країни, посуха захоплювала щораз нові терени і тепер запанувала від півночі аж до півдня цілого краю.

Вже перед кількома місяцями в Північних провінціях, де посуха є особливо небезпечна, цілі околиці були перетворені в пустелі. Голодуюче населення з інетеріорів почало масово тікати до міст, розбиваючи по дорозі склепи зі споживчими продуктами. Середуці і південні провінції вислали на північ кілька транспортів харчів.

Південна частина Бразилії переживає посуху легше, але й там відсутність дощів в протязі останніх 4-ох місяців тяжко відбилася не тільки на сільському господарстві, але й на промислі. На збір будь-якого врожаю збіжжя цього року вже нема жадних надій. Відчувається також дошкульний брак ярини.

Окрім того, рівень води в річках впав так катастрофічно, що електрівні, урухомлювані „білим вугіллям", працюють ледве кілька годин на добу. Відповідно до цього мусить пристосуватися промисловість, яка працює з великими перебоями.

У зв'язку з тим, що в більшості міста вночі є без світла, реєструються часті випадки грабунків і вбивств.

Куритиба. 29 серпня цього року о 9-ій годині ввечорі в Куритибі чотирох-тисячна маса студентів протестувала проти електричної американської компанії „Форса е Муз", котра щодалі скорочує години надавання електричного струму.

Молодь з'явилась в центральній дільниці міста з запаленими свічками і з криками: „Хочемо світла!" продефілювала головними вулицями аж до палати губернатора Парани — Бенто Муньойоз да Роша. Губернатор вийшов до демонстрантів та пообіцяв прискорити всі роботи до унезалежнення електрівні від річок.

Від приватної резиденції губернатора демонстранти повернулися на місце попередньої збірки і на знак протесту почали бити електричні ліхтарі. Демоннстранція скінчилася втручанням поліції. Є чутки, що останній інцидент був спровокований комуністами.

ПОЖЕЖА

Як повідомляють з Порто Алєґре, столиці провінції Ріо Ґранде до Сул, в муніціпії Гаушьо де Торрес горять ліси.

Пожежа охопила понад сто кілометрів простору, нищачи все в своєму обсязі. Через посуху і брак води боротьба з вогнем є майже неможлива.

За останніми даними понад три тисячі людей опинилися без даху над головою. Шкоди на сьогоднішній день виносять кругло 20 мільйонів крузейрів. Жертв у людях покищо не зареєстровано.

ІВАН САМОКІШИН ВИСТУПИТЬ В РОЛІ ІВАНА В ОПЕРІ „КАТЕРИНА"

Ню Йорк. — Метрополитальний Комітет Української Молоді повідомляє, що в ролі Івана в опері Аркаса „Катерина" виступить баритон Іван Самокішин, на місці заповідженого початково Анатоля Радванського, що минулої суботи мав нещасливий випадок і не зможе виступити. Опера „Катерина" буде виставлена стараннням нюйорського посту Українсько-Американських Ветеранів в найближчу неділю, 23-го вересня, в залі Фешин Інституту при 24-тій вулиці в год. 3-тій після полудня. Іван Самокішин студіював спів у Львівській Музичній Консерваторії та широко відомий, як артист українських театрів у Львові і Станиславові. Співав головні ролі в операх „Циганський Барон", „Кавалерія Рустікана", „Запорожець за Дунаєм" та інших. Тепер живе в Трентоні, Ню Джерзі: Знаючи ролю Івана з „Катерини", він радо погодився взяти участь в недільній виставі, вирятувавши організаторів вистави зі складного положення, в якому вони без сумніву були опинилися після нещасливого випадку одного зі своїх передових артистів, п. Радванського.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● Земельну посілість величиною 57 акрів закупила Рада УАПЦ в ЗДА. До мастку належать три житлові будинки та фармерські будівлі, кілька акрів лісу і озеро. Вартість цієї посілости в Бавнд Брук, Ню Джерзі, оцінюють на сто тисяч долярів. Її призначають для резиденції єпископів, канцелярії церковної ради ,на церкву і притулок для старших людей. В одному з будинків запроєктовано помістити друкарню для видавання „Українського Православного Слова". Там же мали б відбуватися церковно-народні свята, врочистості, відпусти тощо.

● Заснування духовної семінарії в Канаді обговорила в числі інших справ єпископська конференція в Вінніпеґу за участю Апостольського делеґата на Канаду Кир Гільдебрандо Антоніютті та українських католицьких владик архиєпископа Василя Ладики, єпископів Ніля Саварина, Ізидора Борецького, Андрея Роборецького та Максима Германюка. Міждієцезіяльна духовна семінарія повинна б постати при одному з більших католицьких університетів країни, правдоподібно, в Оттаві.

● Біля 10.000 українців живе тепер в Уруґваї за приблизними підрахунками. Поза столицею — Монтевідео — живуть переважно колоністи-хлібороби, частина яких добре загосподарилась і мають по кількадесять гектарів землі, господарські будинки і машини. У Монтевідео українці придбали власні доми, організували приватну торгівлю та промислово-ремісничі варстати. Організоване життя українців у Монтевідео почалося 1934 року, коли засновано т-во „Просвіта", яке вже придбало свій власний будинок і здобуло собі авторитет як серед наших поселенців, так і серед мешканців тієї країни. Наші люди тут стараються дати своїм дітям освіту і посилають їх також до університетів.

НОВІ ІМІҐРАНТИ

Українці, що приїжджають стараням ЗУАДКомітету кораблем „Дженерал Мюір" до Ню Йорку 21 вересня:

Битковський Іван, Софія; Цап Іван; Якимів Микола, Зігелінда; Єременко Андрій, Анастазія; Косцяк Микола; Крижанівський Микола, Тамара, Марія; Лесів Василь, Ева; Сайко Олександер, Софія, Василь; Стефурак Юрко, Ксеня, Ольга, Степан; Вербовий Степан, Марія; Дмитришин Василь, Анна, Розалія, Михайло, Анна, Василь; Олійник Лев, Іда, Оріяна; Смерека Микола, Теодозія, Анна, Евгенія! Сивий Андрій, Галина, Михайло, Ольга, Степан; Богдан Катерина; Телюк Петро, Марія, Григорій, Володимир.

• РОЗШУКИ •

ДМИТРО БАКАЛЯР пошукує своїх кревних в Німеччині зі села Росолин, Ліського повіту Сяничтчина. Прошу голоситися на мою адресу

DMITER BAKALAR
280 North 12th St., Newark, N. J.

Пошукую свого батька **Василя Салій**, зі села Дусанів, пов. Перемишляни, який в р. 1913 виеміґрував до ЗДА та до року 1939 жив у Ню Йорку. Хто знає про нього або він сам, прошу писати до:

ГРИНЬКО САЛІЙ,
180 William Street, Newark, N. J.

• КУРСИ — ЛЕКЦІЇ •

• Професійні оголошення •

• РІЗНІ ОГОЛОШЕННЯ •

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МІШ.

Дітройт-Схід активізується

Хоч українців у східній частині Дітройту нараховують на багато тисяч, то громадське життя не розвивається надто буйно. Відділ УККА не проявляв живішої діяльности й тому скликав надзвичайні збори для перевибору Управи. Нововибрана Управа під головуванням п. І. Чайковського відразу приступила до роботи, намітивши плян праці з підкресленням таких трьох моментів: а) присднання до співпраці з УККА місцевих громадських організацій, б) наладнання збірки Народного Фонду й в) політично-освідомна робота серед українців своєї дільниці.

Акція за присднанням українських організацій до УККА вже добігає кінця. Завдяки особистому контактові членів Управи з головами поодиноких організацій вдалося запевнити співпрацю більшости місцевих товариств з УККА. Впарі з тим іде також наладнування збірки Народного Фонду. Деякі організації вже вибрали збірщиків датків на Народний Фонд і збіркова акція проходить менш-більш задовільно. Є надія, що цьогорічна акція за збіркою на цей фонд матиме кращі успіхи.

Не менше важною є теж політично-освідомлююча акція, що її заплянувала Управа Відділу УККА. Та й ця справа є в стадії реалізації. Оце в неділю, 23 вересня ц. р. година 3 попол. в залі „Української Хати" 2240 Грейнлінґ відбудуться громадські збори українців Гемтремку, східних і північних дільниць Дітройту, на яких проф. Бжеський виголосить дуже інтересну доповідь на тему „Ворог нашого світу й його зброя". Змістом цієї доповіді буде розгляд московського імперіялізму в історичному аспекті.

Йде про те, щоб якнайширші круги українців нашої дільниці вислухали цієї доповіді й ближче пізнали того ворога, що загрожує не тільки Україні, але й усьому світові.

Варто, щоб усі українці східних дільниць Дітройту прийшли на ці збори й підтримали корисну акцію УККА.

Добрий приклад повинні дати члени нашої союзової організації, повинні активно підтримати всі починання УККА.

Н. Н.

● **Щоб прискорити збір коштів** на придбання народного дому в Сиднеї (Австралія) громадська місцева нарада ухвалила створити кооперативу. До 600 фунтів, зібраних досі з пожертв, долучиться тепер ще 600 фунтів, які члени кооперативи вплачуватимуть частками продовж чотирьох місяців.

Від ВИДАВНИЦТВА ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Прохаємо ВШан. Передплатників вирівняти залеглості, зокрема якнайскоріше прислати доплату за третій том Енциклопедії.

Передплата виносить сьогодні 33,00 дол. за цілість. Хто хоче передплачувати ратами, мусить вплатити за перший том 15,00 дол. згори.

Після замкнення передплати книгарська ціна ЕУ буде: 45,00 дол. за цілість. Прохаємо поспішати.

За всіми інформаціями і в усіх справах Енциклопедії прохаємо звертатися на адресу:

M. Shlemkevych, 347 Grier Avenue,
ELIZABETH 2, N. J. USA

ПРИВІТАННЯ УНРади З НАГОДИ СВЯТА УКРАЇНСЬКИХ ПІОНЕРІВ в КАНАДІ

ВО УНРади, за підписом проф. І Мазепи і д-ра Ст. Витвицького, вислав до Комітету Українців Канади листа такого змісту:

„Виконний Орган Української Національної Ради посилає всім українцям у Канаді найсердечніші привіти з приводу 60-ліття від початку оселювання перших українців на вільній землі Канади. Виконний Орган УНРади радіє успіхом і поступом канадійських українців на всіх ділянках громадсько-політичного, господарського і культурного життя і вірять, що праця українців в Канаді буде прикладом і для демократичної відбудови нашої, нині поневоленої російським імперіялізмом, але незломної, свободолюбної України.

Всім українцям українського роду, а особливо найстаршому українцеві в Канаді п. Василеві Єлинякові — щасливих, многих літ бажає Виконний Орган Української Національної Ради".

(Укр. Інформ-Бюро)

● **„УНРада та її завдання і праця"** — на таку тему зробив доповідь інж. Г. Денисенко, член УНРади на мітингу т-ва сприяння УНРаді в Нюарку, крім того виступали з доповідями С. Дембіцький та І. Паливода.

ДВА ВИСТУПИ ХОРУ „ДУМКА"

Два виступи хору „Думка"

Хор „Думка" під управою Л. Крушельницького розпочав свою повакаційну працю двома концертовими виступами, в Ню Гейвен дня 19 серпня і Нюарку дня 26. серпня. В програму концертів ввійшли, по більшій части, пісні знані з попередніх виступів хору, попри які найшлися також і „нові речі", як Вахнянина „По морю", Стеценка „Бурлака", Кошиць „Зашуміла ліщинонька", Гнатишина „Полетівбим".

Голоси в хорі добре обсаджені (з замітно глибокими басами), а чиста інтонація, зіспіваність, видержана до нюансів динаміка свідчать про солідну підготовку. Солісти знані з виступів Р. Граб, С. Ворох, М. Бучовський.

Щодо пісенного репертуару, то на нашу думку, чи не краще було би лишити композиційні твори на принагідні виступи, а перейти виключно до народних пісень в їх мистецькій обробітці. Українська народна пісня має свій особливий чар, який полонить кожне серце. Її мельодія промовляє зрозумілою мовою до кожної душі, зворушує її до глибин. Тимбільше було б це вказане, що завдання, яке хор собі визначив ,це пропаґанда української пісні серед широкої американської громади.

Ко.

● **Остаточний термін**, до якого треба одержати візи на виїзд з Европи до ЗДА — 31 грудня 1951 р. Хто з діпістів до цього часу не одержить візи, втратить змогу виїхати до ЗДА. У зв'язку з цим дирекція ЗУАДК на Европу закликає тамтешніх українців приспішувати переселенчі формальності.

● **У Вінніпезі** є 10 українських церков. Кожний десятий з населення цього міста — українець.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Тов. Запорозька Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх ленів, що місячний мітинґ відбудеться в неділю, 23. вересня, в год. 2-ій пополудні, в галі церковній на Roosevelt Ave. Кожний член має явитися на час і сповнити свою належитість. Взивається членів, що довгують більше як 2 місяці, вирівнати вкладки, бо інакше будуть суспендовані. — Гр. Волянський, предс.; Н. Кіра, кас.; І. Маркович, секр.

IRONDEQUOIT, N. Y. — Monthly meeting of the Taras Shevchenko Society, Branch 289 will be held Friday, September 21, 1951 at the Ukrainian Hall on Goodman Line 8:00 p.m. All members are urged to attend this important meeting as the winters' program will be discussed. Also all members are urged to sign new members as the year is almost at it's end, and the membership quota is not receiving good support from it's members. Let's show your organization that it can be done. — S. P. Holowka, Pres.; M. Hussar, Treas.; W. B. Hussar, Sec.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Чергові місячні збори Бр. св. Юрія, від. 239, відбудуться в суботу, 22 вересня, о год. 8. ввечорі. Біжучі справи полагоджуватиме секретар вже від год. 6:30 попол. Просимо усіх членів прийти на ці збори. — Уряд.

ГЕЙЗЕЛТОН, ПА. — Братство св. Арх. Михаїла, від. 85, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що мітинґ відбудеться в неділю, 23 вересня, в год. 1-ій попол., в церковній галі, 74 Лаврел Стріт. Довгуючі члени повинні вирівнати свій довг найдальше до 25-го ц. м., інакше будуть суспендовані. — В. Шипула, предс.; О. Костюк, секр-кас.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 22. вересня 1951, о год. 7. ввечорі, під ч. 847 Н. Френклин. Проситься членів прибути, щоб обговорити справу ювілею відділу. Кожний член з родини обовязаний взяди 2 тикети на ювілей. Наступні місячні збори відбудуться в другу неділю по першім, тому, що ювілей буде в цю неділю, на котру припадали збори. — С. Чорномаз, секр.

Вступайте в члени У. Н. Союзу

ПОСМЕТНА ЗГАДКА

Дня 18. вересня 1951 р. помер у 55. році життя

ТЕОДОР ПІЗНЯК,

член від. 155 У. Н. Союзу в Перт Амбой, Н. Дж.

Покійний походив зі села Мішанець, пов. Старий Самбір. Полишив у смутку кузинки п.п. Анну Боґдан і К. Погорчак.

Похорон відбудеться з похоронного заведення в четвер, 20. вересня, в год. 9. рано до церкви св. Димитрія в Картерет, Н. Дж. — В. Н. П.!

• БИЗНЕСОВІ НАГОДИ •

• ПРАЦЯ •

ТАРЗАН, ч. 2678. Попереджений.

"BY PLAYING UP TO YOUNG WARRICK, LETHA ONLY OBEYS CHIRAM'S ORDERS," SAID SERRIF. "TELL HER THAT CHIRAM EXPECTS QUICK RESULTS."

„Встряваючи в розмови з молодим Ворріком, Лета лише виконує накази Чірама", сказав Серріф. „Скажи їй, що Чірам чекає на швидкі наслідки".

"BUT, REMEMBER, NO BLOODSHED," SERRIF WARNED, "UNTIL WE HAVE THE MAP. THEN ROBERT WARRICK CAN-ER-DISAPPEAR."

„Але пам'ятай — не проливати крови", попередив Серріф, „аж поки ми не матимемо мапи. Тоді Роберт Воррік може й щезнути".

"I UNDERSTAND," SAID WOLF NERVOUSLY. "I'M GOING NOW BEFORE THIS TARZAN---" "YOU FEAR TARZAN?" SERRIF INTERRUPTED, NOTING WOLF'S UNEASINESS.

„Я розумію", сказав нервово Вольф. „Я йду тепер, поки ще цей Тарзан..." — „Ти боїшся Тарзана?" перервав Серріф, помітивши Вольфову тривожність.

Distr. by United Feature Syndicate, Inc.

"DO YOU FEAR LIONS?" WOLF BAITED. "NO, I LEAVE THEM ALONE," SERRIF REPLIED. "THEN LEAVE TARZAN ALONE!" WOLF COUNSELED. "HE KILLS LIONS WITH A KNIFE."

„Ти боїшся лева?" дразнячи спитав Вольф. — „Ні. Я лишаю його самого", відповів Серріф. — „Ну то й Тарзана залиш самого!" порадив Вольф. „Він убив лева ножем!"